

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 387/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 3 To 169/2018 z 19. decembra 2018 a „rozsudku“ Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tdo 27/2019 z 23. mája 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. júla 2019 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 To 169/2018 z 19. decembra 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a „rozsudok“ (správne – uznesenie, pozn.) Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Tdo 27/2019 z 23. mája 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“; s napadnutým rozsudkom krajského súdu spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“) zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Revúca (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 17/16-491 z 12. septembra 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného v bode 1, 2 a 3 zo spáchania prečinu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere pätnástich mesiacov s podmieneným odložením jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov. Zároveň bol oslobodený spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný

ako zločin podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona.

3. O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 3 To 169/2018 z 19. decembra 2018 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e) a ods. 2 Trestného poriadku (ďalej len „Trestný poriadok“) zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu. Rozhodujúc podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, odsúdil sťažovateľa na trest odňatia slobody vo výmere jedného roka s podmieneným odložením jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka. V ostatných častiach ostal rozsudok okresného súdu nezmenený.

4. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) tak, že dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

5. V súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 bola vec 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3.1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 bola prerokovaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Rastislav Kaššák – predseda senátu, Jana Baricová a Miloš Maďar.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým rozhodnutiam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) zo žiadneho rozhodnutia všeobecných súdov nevyplýva dôkaz o objektívnej a subjektívnej stránke skutku, pričom vina deklarovaná vo výroku podľa 423 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spočíva v zmysle odôvodnenia na konaní podľa § 424 ods. 1 Trestného zákona;
- b) napriek podrobnej špecifikácii dovolacích námietok sa najvyšší súd k veci arbitrárne vyjadril v dvoch stručných odstavcoch,
- c) postup a názor krajského súdu a najvyššieho súdu považuje za nezákonný, v rozpore s čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, v dôsledku čoho nedošlo k stíhaniu a odsúdeniu spôsobom ustanoveným zákonom a došlo k porušeniu práva na spravodlivé a odôvodnené rozhodnutie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietanie porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami, ku ktorému malo podľa sťažovateľa dôjsť nedostatočným preukázaním, a nie adekvátnym odôvodnením naplnenia objektívnej a subjektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu, za ktorý bol odsúdený.

8. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutým rozhodnutiam vyplývajúca z § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o ústavnom súde“) vzhľadom na dátum doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľovi (25. júna 2019) zachovaná.

9. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

10. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd v prvom rade uvádza, že proti tomuto rozhodnutiu bol prípustný mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktorý sťažovateľ využil. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. Uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sťažovateľ vyargumentoval vo svojej podstate nedostatočným odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu v otázkach naplnenia objektívnej a subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu. Pokiaľ teda sťažovateľ namietal otázku, či sa skôr konajúce súdy nearbitrárne a dostatočne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí s otázkami podstatnými pre rozhodnutie, ktoré predostrel na svoju obhajobu, sťažovateľ mal možnosť uplatniť dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorý sa týka prieskumu obhajobného atribútu spravodlivého procesu. Keďže tak sťažovateľ nespravil, t. j. dovolanie vo veci podal, avšak nepodal ho z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, prichádzalo by do úvahy odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť, keďže nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V rámci materiálneho prístupu k ochrane sťažovateľových práv však ústavný súd aj napriek tejto skutočnosti podrobil napadnutý rozsudok krajského súdu tzv. kvázimeritórnemu prieskumu.

11. Z napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento súd podľa § 321 ods. 1 písm. e) a ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a rozhodujúc podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odsúdil sťažovateľa na trest odňatia slobody vo výmere jedného roka s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka. V ostatných častiach ostal rozsudok okresného súdu nezmenený, pričom odvolanie sťažovateľa krajský súd odmietol ako nedôvodné. V obsahu svojho rozhodnutia súd poukázal na rozsudok najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 51/2017 z 1. marca 2018 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho súdu“), ktorým boli v predmetnej trestnej veci (sp. zn. 1 T 17/16, pozn.) zrušené predchádzajúce rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu. Krajský súd upriamil pozornosť

na právny názor vyslovený najvyšším súdom o tom, že tri čiastkové skutky sťažovateľa vykazujú znaky pokračovacieho trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa 423 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, kým jeden skutok nenaplnia znaky žiadneho z trestných činov. Krajský súd zároveň konštatoval, že prvostupňový súd rešpektoval tento právny názor, v dôsledku čoho nepovažoval argumentáciu sťažovateľa uplatnenú v jeho odvolaní za relevantnú.

12. Keďže krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na závery rozsudku okresného súdu, ústavný súd, vychádzajúc zo skutočnosti, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), preskúmal obsah aj predmetného rozhodnutia a v tejto súvislosti sa oboznámil aj s rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 51/2017 z 1. marca 2018, na ktorého právny názor všeobecné súdy (krajský súd, ako následne aj najvyšší súd, pozn.) pri rozhodovaní v príslušnej právnej veci poukazovali a primárne z neho vychádzali.

13. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 51/2017 z 1. marca 2018 vyplýva, že pokiaľ ide o čiastkové útoky pod bodmi 1 až 3 rozsudku okresného súdu (predtým číslované ako skutky 2 až 4, pozn.), pripadá do úvahy právna kvalifikácia skutku podľa 423 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Najvyšší súd ďalej poznamenal, že aj keď z obsahu výrokov sťažovateľa plynie, že tieto primárne smerujú k podnecovaniu obmedzovania práv a slobôd Rómov, toto obmedzovanie je vykonané takými útokmi na ich vážnosť, že v niektorých častiach vykazujú znaky verejného hanobenia rómskeho etnika. Následne sa najvyšší súd zaoberal charakteristikou pojmu „hanobenie“ ako označením subjektívneho verbálneho alebo neverbálneho, hrubo urážajúceho, resp. znevažujúceho (znižujúceho vážnosť) prejavu, pričom túto hrubú urážku, resp. znevažovanie možno vyvodiť nielen z obsahu uskutočneného prejavu, ale aj zo spôsobu a okolností, za akých bol učený. Najvyšší súd osobitne posúdil jednotlivé časti „čiastkových útokov“, resp. skutkov označených ako 1 až 3 rozsudku okresného súdu (predtým číslované ako skutky 2 až 4, pozn.), a rezumoval, že z obsahu, ale predovšetkým z kontextu prednesených výrokov (na ich konkrétne časti jasne poukázal, pozn.) jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ medzi príslušníkmi rómskeho etnika nerozlišuje, ich správanie paušalizuje, a to práve v závislosti od príslušnosti k tomuto etniku. Najvyšší súd teda vyslovil, že v dôsledku uvedených skutočností nemá pochybnosť, že výroky sťažovateľa nemali byť – jeho slovami „pozitívne konštruktívne“, nemali prispievať k celospoločenskej diskusii, ale práve naopak, prejav mal útočný, až hrubo urážajúci charakter. Zároveň sa najvyšší súd podrobne vyjadril k spôsobu prednesenia týchto výrokov, t. j. že išlo o „... *statusy na verejných facebookových profiloch*“, ktoré boli zdieľané desiatkami ďalších užívateľov a boli určené na politickú činnosť sťažovateľa, pričom samotné prednesenie citovaných výrokov doplnené o pozdrav a fotografiu nepochybne vzbudzujúcu historické reminiscencie z čias vojnového Slovenského štátu podľa názoru najvyššieho súdu zvyšuje závažnosť predneseného prejavu.

14. V kontexte uvedených skutočností je potrebné konštatovať, že krajský súd poskytol sťažovateľovi stručné odôvodnenie, odkazujúc pritom na právne závery jemu predchádzajúcich rozhodnutí všeobecných súdov. Takto zvolený postup krajského súdu ústavný súd označuje za nie úplne štandardný, keď tento nie dôsledne využil príležitosť adresnejšie reagovať na jednotlivé obhajobné námietky sťažovateľa prednesené počas konania. Na druhej strane, posudzujúc trestné konanie a výsledky rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ako jeden celok, je nutné zobrať zreteľ aj na skutočnosť, že rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu argumentačne vychádzali

z pre nich právne záväzného právneho názoru najvyššieho súdu prezentovaného v predchádzajúcom priebehu konania, ktorý bol najvyšším súdom v jeho rozhodnutí č. k. 5 Tdo 51/2017 z 1. marca 2018 aj argumentačne obhájený. Táto skutočnosť je z obsahu rozhodnutí zrejmá a ústavný súd nenašiel dôvod mať o nej pochybnosti. V okolnostiach prejednávanej veci tak ústavný súd, nasledujúc svoju judikatúru (m. m. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 314/08), konštatuje, že v prejednávanej veci je odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, keď tento odkázal na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci, ústavne udržateľné. V nadväznosti na už uvedené skutočnosti tak v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

15. Námietskami smerujúcimi proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti obdobne poukazoval najmä na nedostatočné, arbitrárne a stručné odôvodnenie tohto rozhodnutia v otázkach naplnenia objektívnej a subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol odsúdený. Vo vzťahu k objektívnej stránke skutkovej podstaty sťažovateľ uviedol, že *„...bola zhladnutá iná, než tá, ktorá je uvedená vo výrokovvej časti rozsudku súdu prvého stupňa, teda výrok nebol odôvodnený v zmysle zákona, s poukazom na tam citovaný skutok“*. K subjektívnej stránke skutkovej podstaty zase argumentoval, že *„...úmyselné zavinenie nebolo preukázané, naopak, jediný vykonaný dôkaz o tomto znaku potvrdil vylúčenie úmyslu“*.

16. Najvyšší súd (obdobne ako krajský súd, pozn.) v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu poukázal na svoj rozsudok č. k. 5 Tdo 51/2017 z 1. marca 2018, pričom uviedol, že v danej veci právoplatne a pre konajúce súdy záväzne rozhodol (v rovnakom zložení senátu, pozn.), že skutky v bodoch 1 až 3 rozsudku okresného súdu (pôvodne číslované ako skutky 2 až 4, pozn.) vykazujú znaky pokračovacieho prečinu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, kým skutok 4 (pôvodne číslovaný ako skutok 1, pozn.) nenapĺňa znaky žiadneho z trestných činov. Najvyšší súd zároveň vyhodnotil, že pokiaľ súdy rešpektovali predmetnú konštrukciu a v tomto rozsahu sťažovateľa odsúdili, nemožno dospieť k záveru, že by mohol byť naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Vo vzťahu k otázke právnej kvalifikácie následne odkázal na bližšie odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu v rozsahu strán 15 až 17. K námietkam sťažovateľa o tom, že vina deklarovaná vo výroku podľa 423 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bola odôvodňovaná znakmi skutkovej podstaty trestného činu podľa § 424 Trestného zákona, najvyšší súd poukázal na nadbytočnosť a za konštatovania ustálenej právnej kvalifikácie podľa § 423 ods. 1 písm. a) Trestného zákona aj na vecnú nesúvislosť právneho pojmu *„podnecoval“*, resp. na zmätočnosť vyjadrenia okresného súdu k tomuto pojmu. Konštatoval však, že predmetné okolnosti nemenia nič na správnosti právnej kvalifikácie, pričom poukázal aj na § 371 ods. 7 Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Zároveň vyjadril právny názor, že aj v prípade, ak by dovolanie sťažovateľa bolo prípustné, namietané pochybenia týkajúce sa odôvodnenia rozsudku okresného súdu boli odstránené napadnutým rozsudkom krajského súdu (s poukazom na jeho stranu 3 a 4, pozn.). Najvyšší súd zároveň konštatoval, že identické závery platia

aj pre otázku úmyslu, ktorý považoval za preukázaný, pričom poukázal aj na to, že pokiaľ sťažovateľ namietal „... skutkový záver, podľa ktorého si súdy nesprávne ustálili jeho úmysel (keďže vo svojej výpovedi sa mal jednoznačne vyjadriť, že Rómov nehanil a ani nechcel haniť, pričom žiadne iné dôkazy v tomto smere vykonané neboli), táto námietka smeruje k preskúmvaniu skutkového stavu veci, do ktorého dovolací súd podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. časť za bodkočiarkou zasahovať nemôže“.

17. Keďže najvyšší súd odkázal v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia na právny názor a odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 51/2017 z 1. marca 2018, ústavný súd sa jeho obsahom zaoberal aj pri posudzovaní tejto časti ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že relevantný obsah rozsudku najvyššieho súdu už ústavný súd popísal v bode 13 tohto uznesenia, na tomto mieste naň už len odkazuje. V kontexte pertraktovanej problematiky ústavný súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoV 7/2016 z 5. apríla 2017 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 5/2017 pod č. 45: „Vo vzťahu k otázke vyriešenej po zrušení dovolaním napadnutého rozhodnutia právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku) nie je možné prostredníctvom dovolania, podaného proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní, úspešne uplatniť odlišný právny názor; rozhodnutím v kontexte tzv. kasačnej viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu (podľa naposledy označeného ustanovenia) totiž nemôže byť porušený zákon v zmysle § 368 ods. 1, resp. § 386 ods. 1 Trestného poriadku. Opačný záver by vo vzťahu ku konkrétnemu právoplatnému rozhodnutiu, negujúc požiadavku právnej istoty, umožňoval neurčitý počet jeho obsahovo protichodných zmien bez zistenia akejkoľvek novej skutočnosti (jej zistenie sa rieši obnovou konania pri splnení jej zákonných podmienok).“

18. Ústavný súd dopĺňa, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (m. m. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (m. m. II. ÚS 410/06, II. ÚS 449/2015). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03).

19. Pokiaľ sa teda najvyšší súd v napadnutom uznesení vyjadril k relevantným námietkam sťažovateľa a v tejto súvislosti odkázal na napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj na rozsudok najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 51/2017 z 1. marca 2018, je potrebné konštatovať, že ústavný súd považuje takto zvolený postup a rozsah odôvodnenia v okolnostiach prejednávanej veci za ústavne udržateľný. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd sťažovateľovi adekvátne vysvetlil, že ním prezentovaná argumentácia obsiahnutá v podanom dovolaní nenaplnila uplatnený dovolací dôvod, a posúdil relevantnosť námietok sťažovateľa, ktoré sa vo svojej podstate nelíšili od námietok uplatnených v ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ zároveň poukázal aj na § 374 ods. 3 Trestného poriadku. Najvyšší súd sa aj s touto časťou argumentácie sťažovateľa zaoberal s tým výsledkom, že napriek skutočnosti, že okresný súd použil v skutkových vetách nadbytočné a vecne nesúvisiace

pojmy, resp. jeho odôvodnenie sa zmätočne vyjadrovalo k pojmu „*podnecovanie*“, nepovažoval to za skutočnosť umožňujúcu ovplyvniť správnosť právnej kvalifikácie skutkov.

20. Ústavný súd uvádza, že z pohľadu záruk spravodlivého súdneho konania v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je akceptovateľné, aby nariadený súd prevzal odôvodnenie rozhodnutia nižšieho súdu. Článok 6 ods. 1 dohovoru však tiež vyžaduje, aby sa vnútroštátny súd, ktorý svoje rozhodnutie odôvodnil iba stručne, či už z dôvodu, že prevzal odôvodnenie rozhodnutia nižšieho súdu, alebo z iných príčin, skutočne vysporiadal s podstatnými otázkami, ktoré mu boli preložené, a nie iba bez ďalšieho potvrdil závery nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle proti Fínsku z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92).

21. Sumarizujúc všetky uvedené skutočnosti, ústavný súd rezumuje, že najvyšší súd sa s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal v prejednávavnej veci akceptovateľným spôsobom. V prípade, že na niektorú z otázok neposkytol explicitnú odpoveď, je v kontexte jemu prechádzajúcich rozhodnutí, a to aj s poukazom na rozsudok najvyššieho súdu č. k. 5 Tdo 51/2017 z 1. marca 2018, toto možné vyhodnotiť ako ústavne udržateľné, v nadväznosti na čo ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

22. Vo vzťahu k uplatnenej námietke porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že čo sa týka vzťahu ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy upravujúceho základné právo na súdnu ochranu a ustanovení čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd už vo svojej judikatúre konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, pričom ide špeciálne o ustanovenia o osobnej slobode aplikovateľné na konanie a rozhodovanie o väzbe, nie na konanie vo veci samotného trestného obvinenia, pre ktoré je aplikovateľné všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy o práve na súdnu ochranu (m. m. I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010). Pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľa v bode 6 písm. c) tohto uznesenia namietajúcu porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy, je nutné uviesť, že sťažovateľ ústavnoprávnu argumentáciu týkajúcu sa tejto námietky ďalej nerozvíjal.

23. Vzhľadom na nedostatok príčinnej súvislosti medzi obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a obsahom sťažovateľom namietaného porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.4. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

24. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy platí, že kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia,

ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Už z uvedenej citácie vyplýva, že základné právo garantované prostredníctvom čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, sa *ratione materiae* vzťahuje špecificky na správne súdnictvo. Základné právo na súdnu ochranu je inak zakotvené v ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy. V prípade sťažovateľa sa nerozhodovalo v rámci správneho súdnictva, čo akúkoľvek možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy *prima facie* vylučuje.

25. Ústavný súd v neposlednom rade uvádza, že sťažovateľ bol pri podaní ústavnej sťažnosti zastúpený advokátkou, ktorá má v súčasnosti pozastavený výkon advokácie. V nadväznosti na výsledok posúdenia ústavnej sťažnosti v rozsahu tohto uznesenia ústavný súd nepristúpil v danej veci k odstraňovaniu nedostatku zákonom ustanovenej náležitosti ústavnej sťažnosti spočívajúceho v absencii právneho zastúpenia sťažovateľa, ktorý je povinný byť počas celého konania pred ústavným súdom až do jeho rozhodnutia zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. K predmetnému postupu ústavný súd pristúpil z dôvodu procesnej ekonómie, keďže ani jeho prípadné odstránenie by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

26. Nad rámec uvedených skutočností ústavný súd pre komplexnosť poukazuje na fakt, že sťažovateľ založil svoju argumentáciu v podstate na pokračovaní jeho tvrdení uplatnených v dovolacom konaní, pričom ústavnoprávne relevantná argumentácia vo vzťahu k všetkým namietaným článkom bola minimálna. Zároveň ani v petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ neoznačil slovným pomenovaním základné práva, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha (slovne označil len právo v zmysle namietaného čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.).

27. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29.septembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu